

Interjú Dorogi Ferencsel

Szobrok és domborművek

Dorogi Ferenc Miklós, Árpádföld elkötelezett helytörténésze már több könyvet írt önálló- és társszerzőként is, amelyek kerületünk legfiatalabb településrészének történetét, megőrzendő értékeit, egyházi emlékeit mutatják be. Ezúttal azonban szűkített a körön, „saját háza táján” kereste a témát, és némi családi nyomásnak engedve saját terrakotta szobrait és domborműveit gyűjtötte egy kötetbe. Mivel azonban unokája is érdeklődött az égetett agyagban rejlő kifejezési lehetőségek iránt, a mintegy 480 saját alkotás mellett a könyv végén az ifjú művészunoka is bemutatathatta 40 alkotását. A kötetről Dorogi Ferenc Miklóssal beszélgettünk.

MÉSZÁROS TIBOR

– MILYEN BELSŐ IGÉNY INDÍTOTTA ARRÁ, HOGY EGY KIADVÁNYBAN GYŰJTSE ÖSSZE ALKOTÁSAIT?

– Az igazság az, hogy nem az én ötletem volt, hanem a feleségemé. Ő úgy gondolta, jó lenne, ha mindegyikről legalább egy fotó maradna, mert a kisplasztikák és a domborművek elkerülnek a háztól, köztutókon, közintézményekben és magánemberek lakásaiban töltik be szerepüket, és kikerülnek a látókörünkből. Ebben a törekvésében családunk tagjai mellé álltak, és így közösen meggyőzték. Persze azért én se nagyon tiltakoztam.

– ŐN MIKOR ÉS MIÉRT KEZDETT EL FOGALKOZNI A DOMBORMŰVEKKEL ÉS KISPLASZTIKÁKKAL?

– Fiatal koromban kortársaimmal együtt ismerkedtem a rajzolás titkaival. Ez talán valamilyen távoli előzmény lehetett, de az agyag csak nyugdíjasként kezdtem barátkozni. Kerestem valamilyen elfoglaltságot a hirtelen megszaporodott szabadidőm tartalmas eltöltésére, de ennél is erősebb késztetés volt, hogy feleségemmel közösen unokánkat szeretnénk volna egy kicsit kizökkenteni, elterelni a tévé és a „kutyuk” szerintünk káros világától.

– ELMONDANÁ RÖVIDEN, HOGY MILYEN MÓDON KÉSZÜL EGY TERRAKOTTA DOMBORMŰ VAGY SZOBOR?

– Az alapanyag a jó minőségű agyag. Eből formázzuk meg az elképzelt műtárgyat, majd kemencében kiégetjük. Ezzel a módszerrel olyan időtálló műtárgyak jöhetnek létre, amelyeknek egyedül a fizikai erő az ellenségük. Ellenállnak az időjárásnak, nem korrodálódnak, mint a fémek. Ha nem törik össze őket, az idők végezetéig megmaradnak.

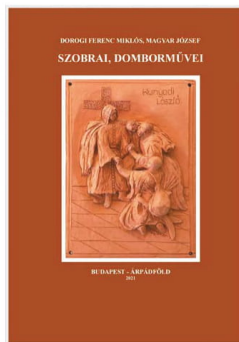
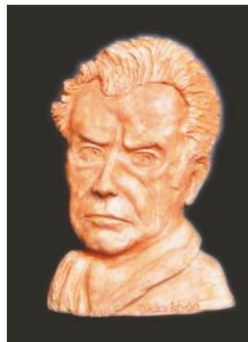
– AZ ÉGETÉST IS HÁZILAG VÉGZIK? HISZEN EHHEZ A MŰVELETHEZ EGY SPECIÁLIS ÉGETŐKEMENCÉRE VAN SZÜKSÉG.

– Igen, már 1999 óta van egy saját kemencém. A család – látva, hogy egyre több műtárgyat készítek –, írt a Jézuskának, hogy hozzon egy kerekében guruló, mozgatható kis égetőkemencét. Ebben az évben minden-

ki lemondott az egyéni ajándékaról, és közös erőből megvettük a kemencét. Azóta is ezt használom.

– HOGYAN TÖRTÉNIK A TÉMA KIVÁLASZTÁSA?

– Ezt valahogy mindig az élet hozza. Történelmi évfordulók, fontos emberek születésnapjai, nagy események, egyházi ünnepek, az azzal kapcsolatos személyek, vagy éppen egy családi beszélgetésben felmerült név adja az ötletet ahhoz, hogy megmintázzam őket.

Szerepet játszik ebben mezőkövesdi származásunk is, ahonnan a matyó művészet is ihletője lehet az én műveimnek. A terrakotta műveket általában nem szokták színeztetni, de ha matyó mintát ábrázolok, akkor azért előkerül az ecset és a festék. Mezőkövesd egyébként sok értékes embert adott a hazának, közülük soknak megcsináltam a portréját. Hogy csak egyet említsek, Takács István festőművész, kitűnő freskóspecialista, aki egész hazánk területén rengeteg templom freskóját készítette el, a többi között például a sashalmi (továbbá csömöri, kistarcsai, kerepesi) és a mátyásföldi katolikus templomét, de letette névjegyét Cinkotán is. Aztán érdekelték a nagy magyarok is, akik szintén szerepelnek a portréim között: Árpád fejedelem, Szent István, Mátyás király, Széchenyi, Móróc Zsigmond, Csontváry, Erkel Ferenc, Kassák Lajos, Klebelsberg Kunó, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, és még hosszan sorolhatnám.

– SOKAN EMLÉKSZÜNK ARRÁ A KIÁLLÍTÁSÁRA, AMELYEN KIZÁRÓLAG KÉZFEJEKET ÁBRÁZOLT, ÉS A KÉZTARTÁS GONDOLATOKAT, FOGALMAKAT JELENÍTETT MEG, JELENTÉSÜK VOLT ANÉLKÜL, HOGY EMBERI TEST VAGY ARC TARTOZOTT VOLNA HOZZÁJUK.

– Igen, ez az anyag két részből állt. Az egyik *Szimbolikus keresztút* címmel olyan fogalmakat idézett fel, amelyek Krisztus szenvedésével kapcsolatosak. Például önuralom, terhek viselése, kishitűség, talpra állás, le-

mondás, türelem. A másik része Edit Piaff, a világhírű szanzonekesnő kéztartásait ábrázolta. Köztudott, hogy Piaff kéztartásával szinte ugyanazt eljátszotta, mint amiről énekelt.

– A KÖNYVBEN KITŰNŐ FOTÓK VANNAK.

– Igen, szerencsém van, mert lányom kitűnő természetfotós, így ő jó illusztrációkat tudott készíteni a könyvhöz.

– Ő AKKOR EZEK SZERINT NEM LESZ FOLYTATÓJA A TERRAKOTTA MŰVÉSZETNEK. ÉS AZ UNOKA, MAGYAR JÓZSEF, AKI MÁR BELE IS KÖSTOLT EBBE A MŰFAJBA?

– A fiatalok szeretnek sok mindent kipróbálni. Most egy kicsit alábbhagyott az érdeklődése, de ki tudja, mit hoz a jövő? Talán egyszer ismét fellángol a vonzalma az agyag iránt. A magot minden esetre elültettem.